

Fred Germonprez, geboren in De Panne, 1914 – gestorven 27 maart 2001.

Hij wilde rechten gaan studeren, maar werd ziek en moest afzien van verder studeren. Hij was een tijdlang bediende en werd journalist.

Zijn eerste novelle *Kinderen van de zee* verscheen in 1938. Bekend werd hij vooral door het populaire *Iseland, Iseland* (1950), een brok stevige en breedgeschilderde epiek over de IJslanndvaart. In latere werken kwamen ook historische onderwerpen aan bod. Zo schreef hij *Kaper Jan Bart*, een roman rond de figuur van deze Duinkerke kaper, en *Dossier Baekelandt* over de exploten van deze omstreden Westvlaamse rebel. Hij schreef toneel en hoorspelen en verschillende van zijn werken werden vertaald.

Uit *Iseland, Iseland*:

De zomer komt over de IJslanndhoek met zijn volle, warme zon. Het duin is met goud omgoten en men zou denken dat de zee aan het bloeien gaat in die schittering van licht openrollende golven waarin de hemel danst. De IJslanndhoek is gelukkig om de lange, lichtende dagen, maar ginder op IJslannd wacht met op de eerste deemstering.

Vijf trage maanden is het ginder dag geweest met dat harde Noordpoollicht. Vijf maanden zonder eigenlijke ochtend en zonder eigenlijke avond. Een licht zonder leven, zonder warmte, zonder hoop, bleek en grauwsoms, spookachtig. Men is blij in het vooronder te mogen kruipen om aan dat bijtend licht te ontsnappen, om te wetend at er nog een donkerte bestaat, een duisternis die de visser beschermend omwelft, waarin hij wegzinken kan. De goedheid van de bevrijdende duisternis, die hem kalm de ogen laat sluiten en dromen doet van thuis. Men wacht ginder naar de eerste ster, de ster van het nieuwe opklarende leven. Men vervloekt dat Noordpoollicht. Alles is ginder monotoon als de kabeljauw waaraan ze alleen te denken hebben. De kabeljauw, het enige verlangen, de enige arbeid, de enige angst en ook de enige vreugde. Bij hun lijnen hebben de kolders gewaakt, dag aan dag. Ze blijven over de boot geleund, werkend, wakend. Ze meten de kracht van hun kunnen. Men moet de kabeljauw weten liggen. Men moet hem zoeken, hem rieken, hem naar zich toehalen, hem doen bijten. De ene wil niet voor zijn medemaat onderdoen. Wie te veel koppen achter is, werkt koortsachtig door om het verlies in te halen. Hij kan er niet van slapen, want hij heeft zijn eer en hij ziet de stil verwijtende gezichten der mannen. Hij moet de vissen weten uit het water te halen gelijk een boer de aardappelen uit zijn land.

De vlekken hebben de kabeljauw te stropen, de lever uit te halen, de ruggegraat, iedere dag hetzelfde in één jagend tempo om niet bij de anderen achter te staan. De vislijm plakt in hun haren. De schubben plakken tot in hun oren. Ze zien de vis stuip trekken met open muil. Ze kappen de kop af en splijten het dier van de buik tot de staart. Het bloed spetst tot in hun gezicht. Altijd maar stropen en kappen de ganse duur van de vangst. De zouters moeten pekelen. Ook voor hen is de arbeid rusteloos. Ze voelen na een tijd zelfs de pijn niet meer. Goed intonnen is ook een kunst. Iedereen heeft zijn arbeid. Iedereen is onmisbaar.

Kabeljauw vangen. Kabeljauw stropen. Kabeljauw drogen. Kabeljauw rieken. Kabeljauw eten. 's Morgens, 's middags en 's avonds. Er naar stinken, er van walgen. Kabeljauw dag aan dag, week aan week, maand aan maand. Het laat hen niet meer los. Het behekst hen. Ze dromen ervan. Ze zouden erbij braken...